

2046

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ,
ՎԱՏԱՀՈՒԹԻՒՆ,
ՎԱՅԵԼՔ

Գրեց՝
ՃՈՐՃ ՔԼԹԻՆԿ

Թարգմանեց՝
Վ. Ս. Թ.

20

Բ-51

1 OCT 2009

2046

20
P-51

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ, ՎԱՏԱՀՈՒԹԻՒՆ,
ՎԱՅԵԼՔ

«Ո՞ր կարգով կը ձԱՄԲՈՐԴԵՔ»
Ա.Հ.Օ., յաճախակի եղած հարցում
մը: Թոյլ տուէք ինձ՝ որ նոյնի ես ձեզի
ուղեմ, որովհետեւ դուք ալ վստահաբար
ժամանակին յայիտենականութիւնն ճամ-
րորդող մէկն էք, և թերեւս այս ըոսէիս
շատ, շատ մօտ կը գտնուիք այդ ՄեծԱ-
ԳՈՅՆ ՀԱՆԳՐՈՒԽԱՆԻՆ:

Ներեցէք ինձի որ հարցումս կրկ-
նեմ. «Ո՞ր կարգով կը ճամբորդեք:»
Ճամբորդութեան համար միայն երեք
կարգեր կան: Թուեմ զանոնք ձեզի որպէս
զի կարող ըլլաք ձեր անձը փորձել Աստու-
ծոյ առջեւ, Որուն ներկայութեան պիտի
ելլէք օր մը:

Ա. Կարգ, անոնք որ վրկուած են
ու Տերը կը ճանչնան:
3

5265

Բ. Կարգ, անոնք որ փրկութեան
Վսահուրիմ յունին:

Գ. Կարգ, անոնք որ ոչ միայն վլց-
կուած յեն, հապա այդ մասին
բոլորովին անտարբեր են:

Դարձեալ կրկնեմ հարցումս. «Ա՞ր
կարգով կը ճամբորդէք» Ո՛հ, յաւիտե-
նական խնդիրները վտանգելը ի՞նչ մեծ
յիմարութիւն է:

Անգամ մը, մարդ մը մեծ շտապով
կայարան եկաւ, և չնչասպառ վիճակի մէջ
շոգեկառք մտնելավ նստարան մը գրաւեց
ճիշտ այն վայրկեանին՝ երբ վայրաշարժը
պիտի յառաջանար: Ճամբորդներէն մին
դառնալով ըստաւ. «Լաւ վազեցիք»: «Այո՛»
պատասխանեց մարդը, իւրաքանչիւր
երկու երեք բառէն վերջ երկար շունչ մը
առնելով: «Չորս ժամ շահելու համար այս-
պիսի վազի մը կ'արժէր»:

«Չորս ժամ շահուած»: Զէի կըր-
նար չի կրկնել, «չորս ժամ» որ կ'արժէր

իր բոլոր ճիգերը: Սակայն, յաւիտենա-
կանութեան մասին ի՞նչ շահ, յաւիտե-
նականութեան մասին ի՞նչ շահ: Դժ-
բախսաբար պակաս չեն հազարաւոր խո-
րագէտ և հեռատես մարդիկ, որոնք
չափազանց ճարպիկ են այս կեանքի
շահերուն վերաբերմամբ, սակայն բո-
լորպին կո՞յր՝ իրենց առջեւ զանուած
յաւիտենականութեան մասին: Հակա-
ռակ Գողգոթայի վրայ ցուցուած Աս-
տուծոյ անհուն սիրոյն, հակառակ Անոր
մեղքի ատելութեան, հակառակ մարդ-
կային կեանքի կարճ պատմութեան այս
երկրի վրայ, հակառակ մահէն յետոյ դալիք
դատապարտութեան ուսրսափներուն, և
վերջապէս այն ստուգութեան՝ թէ հաւա-
նաբար օր մը աչքերը կրնան բացուիլ ան-
դունդով բաժնուած Դժոխքին անտանելի
կսկիծներուն մէջ, մարդը խոլ արշաւով մը
կը խուժէ իր դառն վախճանին, ա՛յնքան
անհոգ՝ որպէս թէ ո՛չ Աստուծած կայ, ո՛չ
մահ, ո՛չ դատաստան, ո՛չ երկինք, ո՛չ

Գժուաք :

Եթէ այս տողերը կարդացողը այդպիսի
մէկն է, Աստուած այս վայրկեանիս գթայ
իրեն, և մինչ կը կարդայ զանոնք, որպէս
թէ անվերջ հեծիւններու անգունդի մը
սահող եզրին վրայ, թող բաց աչքերով իր
ահարկու դիրքը տեմնէ:

Ո՞հ, բարեկամ, կուզէ՛ք հաւատացէք
կամ ո՛չ, ձեր վիճակը ճշմարտապէս սար-
սափելին է: Յաւիտենականութեան խոր-
հուրդը ալ մէկդի մի՛ ձգէք: Յիշեցէ՛ք
թէ յետաձգումը բան մըն է՝ որ ինքնիրմով
ձեզ կը խարէ, և ոչ միայն «զող» մը, այլ
ամարդասպան» մըն է: Հետեւեալ սպա-
նիական առածին մէջ մեծ ճշմարտութիւն
կայ. «Յետաձգումի» ճամբան ոչ մէկ
երկիր կ'առաջնորդէ:» Ուստի, կը խնդ-
րեմ ձեզմէ որ այդ ճամբան ալ չի շարու-
նակէ՛ք. «Ահա, հիմա է փրկութեան օրը:»

Մէկը կը պատասխանէ. Ճամաց ես
անհոգ յեմ իմ հողիիս բարօրութեան մա-
սին: Իմ մեծ գժուարութիւնս

6

ԱՆՍՏՈՒԳՈՒԹԻՒՆ

բառին մէջ հանգուցուած կը մնայ:
Ես ձեր նկարագրած երկրորդ կարգի ճամ-
բորդներուն ուղեկից եմ:

Եատ լաւ, բայց անտարբերութեան
նման անսառուգութիւնն ալ նոյն արմատին
—անհաւատութեան —ածիւնն է: Առա-
ջինը ծնունդ կ'առնէ անհաւատութեանէն՝
մարդկային մեղքին և քայքայումին հա-
մար, իսկ վերջինը՝ միեւնոյն ակէն դուրս
կուգայ մարդուն համար Աստու ծոյ նախա-
պատրաստած գտրմանին հակառակելու:

Այս տողերը զբի առնելուս նպատակն
է՝ օգնել մասնաւորապէս անոնց, որոնց
սիրալ Աստուծոյ առջեւ կ'անձկայ կա-
տարեալ ու աներկրայ վատահութիւն ունե-
նալու իրենց վիրկութեան մասին: Բաւտ-
կան չափով կընա՛մ հասկնալ ձեր սրտին
խոր տագնապը, և վստահ եմ թէ որքան
աւելի անկեղծօրէն վնասուէք այս ամենա-
կարեւոր խնդիրը, այնքան աւելի ձեր ծա-
րաւը պիտի աւելնայ, մինչեւ որ բոլորովին

7

ապահով ըլլաք ձեր ճշմարիտ ու կատարեալ ապաշխարութեան մասին։ «Վասնզի ի՞նչ կը շահի մարդ, եթէ բոլոր աշխարհը վաստիի և իր անձը կորոնցնէ.»

Դիցուք թէ մարդու մը մէկ հատիկ որդին ծովային ճամբորդութիւն կ'ընէ։ Օր մը անոր լուր կուղայ թէ՝ նաւը օտար հօրիզոնի մը տակ ընկղմած է։ Ո՞վ կրնայ երեւակայել հօր կոկծակի սրտին տարակոյսները, մինչեւ որ նա էն վասահելի աղբիւրներէն չի վստահացուի իր տղուն ապահովութեան մասին։

Դարձեալ, ենթադրենք թէ տունէն շատ հեռու կը գտնուիք։ Զմեռնային մութ գիշեր մ'է, և կը գտնուիք բոլորովին անծանօթ տեղ մը։ Երկու ճամբաներու առջեւ կանգ առնելով, ուղեւորի մը կը հարցնէք թէ ո՞ր ճամբան ձեր փափաքածքաղաքը կը տանի, նա կը պատասխանէ թէ՝ ուղիղ ճամբան իր կարծիքին համաձայն այսինչն է, խորհելով որ այդ ճամբան ձեզի համար լաւ պիտի ըլլայ եթէ անոր հե-

8

տեւիք։ «Կը խորհիմ,» «Կը յուսամ,» և պարելիէ ները՝ ձեզ կը դոհացնե՞ն։ Անշուշտ, ո՞չ։ Դուք այդ մասին վստահ ըլլալու էք, եթէ ոչ իւրաքանչիւր քայլափոխ ձեր մտահոգութիւնը պիտի աւելցնէ։ Ուրեմն զարմանք մը չէ, որ մարդիկ երբեմն ոչ կերած և ոչ ալ քնացած են, քանի որ յաւիտենական կեանքի հարցը իրենց հոգին կը սարսէր։

«Հարստութիւնը կորսնցնելը մեծ դժբախտութիւն մ'է, առողջութիւնը կորսնցնելը մեծագոյն դժբախտութիւնն է, իսկ հոգին կորսնցընելը՝ դժբախտութիւն մ'է, որ ոչ մէկ բան կրնայ զայն փոխարինել։»

Երեք բաներ կան որ Ա. Հոգւոյն օդնութեամբ կ'ուղեմ ձեզի պարզաբանել Ա. Գրական լեզուով։—

Փրկութեան ձԱՄԲԱՆ. Գործ. Ժ. 17
Փրկութեան Գիցութիւնն. Ղու. Ա. 77
Փրկութեան ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆՆ. Սաղ. ԾԱ. 12

Թէեւ վերոյիշեալները իրարու շատ

9

մօտէն միացած են, բայց յետոյ պիտի
տեսնենք թէ՝ անոնց իւրաքանչիւրը տար-
բէր հիման վրայ կը կենայ, այնպէս որ
կարելէ է որ անհատ մը փրկութեան ճամ-
բան գիտնայ, առանց իր փրկութեան մա-
սին ոեւէ գիտութիւն ունենալու, կամ
կընայ գիտնալ թէ փրկուած է առանց ու-
նենալու այն հրճուանքը՝ որ կ'ընկերանայ
այդ գիտութեան։

Աւրեմն նախ հակիրճ կերպով խօսիմ

ՓՐԿՈՒԹԵԱՆ ՃԱՄԲՈՒԻՆ ՄԱՍԻՆ։

Հաճեցէք ձեր Ս. Գիրքը բանալով
կարդալ Ելից ԺԴ. գլխուն 13 համարը,
ուր պիտի գանէք Եհովայի բերնէն արտա-
սանուած հետեւեալ բառերը. «Եւ իշուն
առջինեկը ոչխարով մը փրկես. և եթէ
չփրկես, անոր վիզը կտրես. ու քու որդի-
ներուդ մէջ մարդոց ամէն անդրանիկը
պիտի փրկես։»

Այժմ, ինձի հետեւեցէք ձեր խոր-
հուրդներով որպէսզի 3,000 տարի ետ եր-

թալով հետեւեալ երեւակայական տեսա-
րանը գիտենք։ Երկու մարդիկ, Տիբոյ
քահանաներէն մին և խեղճ Խորայէլացի
մը, խօսակցութեան բռնուած են։ Անոնց
թուլասուութեամբ իրենց մօտենանք և
մտիկ ընենք։ Խորաքանչիւրին շարժումը
կը մատնանշէ շատ կարեւոր խօսակցու-
թիւն մը, որ իրենց քով ահ ու դողի մէջ
կայնող փոքրիկ քուռակի մը շուրջ կը
դառնայ։

Խեղճ Խորայէլացին կ'ըսէ. «Եկայ
հարցնելու թէ՝ արդեօք ոեւէ բացառիկ
գթութիւն մը կայ քուռակին ինձի շնորհ-
ուելուն մասին։ Այս տկար անսասունը
իմ իշուս առջինեկն է, թէեւ որոշ գիտեմ
Աստուծոյ օրէնքին պահանջը այս մասին,
բայց կը յուսամ թէ ինձի գթութիւն մը
ցոյց տրուելով կարելի պիտի ըլլայ անոր
կեանքը ինսայել։ Ես խեղճ մարդ մըն եմ
Խորայէլի մէջ, և անոր կորուստը մեծ վնաս
է ինձի համար։

«Սակայն,» կը պատասխանէ քահանան
11

հաստատ շեշտով մը . «Աստուծոյ օրէնքը
պարզ և անսխալական է : Ահա , թէ ան ինչ
կ'ըսէ . Եւ իշուն ամէն առջինեկը ոչխա-
րով մը փրկես , և եթէ չփրկես անոր վիզը
կտրես . — ու՞ր է ոչխարդ : »

— Ո՞հ տէր իմ , ոչխար չունիմ :

— Ուրեմն , գնա հատ մը ծախու առ ,
եթէ ոչ անշուշտ իշուն վիզը պիտի
կտրուի : Կամ գառնուկը մեռնելու է և
կամ քուռակը :

— Ուա՞ղ , ուրեմն բոլոր յոյսս կոր-
սուեցաւ նա պոռաց , որովհետեւ դառնուկ
մը գնելու կարողութիւն չունիմ :

Մինչ այս խօսակութիւնը կը շարու-
նակուէր , երրորդ անձ մը մօտեցաւ ա-
նոնց և խեղճ գիւղացիին տիսուր խօսքերը
մտիկ ընելէ յետոյ , անոր դառնալով
կարեկցօրէն ըսաւ . «Մի նեղուիր , քու
պէտքութիւնդ ես կրնամ հոգալ , և վերջը
սապէս շարունակեց . «Մօտակայ բլրակին
վրայ եղող մեր տան մէջ փոքրիկ դառնուկ
մը կը գտնուի , որ տան մէջ ծնած և հոն

մեծցած է և ոեւէ բիծ կամ արատ չունի :
Ան տունէն բնաւ դուրս ելած չէ , և բոլոր
տունեցիներէն շատ կը սիրուի : Զայն
կրնամ քեզի բերել : Զայս ըսելով , մար-
դը անմիջապէս բլուրէն վեր վագեց :
Քիչ յետոյ , նա շատ սիրուն գառ-
նուկի մը հետ վար եկաւ : Այժմ ,
գառնուկը և քուռակը քով քովի կը կենան :
Յետոյ , գառնուկը սեղանին կապուած կը
մողթուի , արիւնը կը թափուի և ինք կրա-
կով կ'այրուի :

Հաւատարիմ քահանան հիմա աղքատ
մարդուն դատնալով կ'ըսէ . «Քուռակը
հիմա կրնաս ապահով տուն տանիլ , ալ
անոր վիզը պիտի չի կտրուի : Գառնուկը
անոր վիտարէն մեռաւ , հետեւարար ան
կրնայ օրինապէս ազաս դլալ : Քու շնոր-
հակալութիւնդ այս բարեկամին յայտնէ : »

Իսկ մենք որ հոգիով խռոված ենք ,
կրնանք այս պատկերին մէջ տեսնել Աստու-
ծոյ այն յատուկ կերպը որով մեղաւորը
կը փրկուի : Մեր մեղքերուն համար Անոր

պահանջն է, մեր վիզին կտրուիլը։ Անոր
արդար դատաստանը մեր մեղաւոր գլխուն
վրայ է, որուն համար միակ աստուածա-
յին փոխանորդ մը պէտք է որ մեռնի։

Մենք չենք կրնար մեր պէտքը հայ-
թայթել այս մասին, սակայն Աստուած
պատրաստած է այդ գառնուկը իր սիրելի
Որդիով։ Երբ Յովիհաննէս տեսաւ այն
Օրհնեալը, այն Անարատ Զոհը՝ ըստ իր ա-
շակերտներուն։ «Ահա Աստուծոյ Դառն որ
աշխարհի մեղքը կը վերցնէ» (Յովհ. Ա.
29)։

Նա դէպի Գողգոթա գնաց. «Մոր-
թուելու տարուող ոչխարի պէս,» և յետոյ
հոն «մեղքի համար մէկ անգամ չարչար-
ուեցաւ, Սրդարը անարդարներուն վրայ,
որպէսզի մեղ Աստուծոյ մօտեցնէ,» (Ա.
Պետ. Գ. 18)։ Նա «մեր յանցանիներուն
համար մասնուեցաւ, և մեզ արդարացնելու
համար յարութիւն առաւ» (Հոռ. Գ. 25)։
Սրդ, Աստուծոյ մեղքի հանդէպ ունեցած,
արդար և սուրբ ատելութիւնը այս կերպով

երբեք չի նուազիր, Երբ նա մեղաւորը իր
բոլորը յանցանքներէն մաքրելով զայն
կ'արդարացնէ Քրիստոսի վրայ իր ունեցած
հաւատքին միջոցաւ, Հոռ. Գ. 26։
Օրհնեալ ըլլայ Աստուած այսպիսի Փրկիչի
մը և այսպիսի Փրկութեան մը համար։

Դուք Աստուծոյ Որդւոյն կը հաւատա՞ք։

«Այո՛,» ա կը պատասխանէք, «որպէս դա-
տապարտուած մեղաւոր՝ միայն Զայն
կը գտնեմ կատարեալ վւտահութեան ա-
ռարկայ Անձ մը և Անոր կը հաւատա՞մ»։

Կրնամ ձեզ վստահեցնելթէ՝ Անոր զո-
հաբերութեան լման արժէքը և մահը, որ
այնքան զնահատուած է Աստուծմէ, այն-
պէս ձեզի կ'իւրացուի որպէս թէ դուք ձեր
ձեռքով զայն կատարած ըլլաք։

Ո՞հ, փրկութեան ի՞նչ հիանալի կերպ
մըն է ասիկա։ Ո՞րքան վսեմ, ո՞րքան
բարձր, ո՞րքան աստուածային, բան մը որ
Աստուծոյ արժանիքին կը վերաբերի։
Անոր սրտին սիրոյ հաճութիւնը, իր պա-
տուական Որդւոյն փառքը, մեղաւորին

Վրկութիւնը, ամէնը իրարու կը միանան
հոս։ Ենորհաց և փառքի ի՞նչ մեծ աղբիւր։
Օրհնեալ ըլլայ Աստուած և մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի Հայրը, որ իր կամքին համա-
ձայն փափաքած է որ իր Որդին ընէ բոլոր
դործը և ամբողջ փառքը ինք ստանայ,
որպէսզի դուք և ես, խեղճերս ու յանցա-
ւորներս, Անոր հաւատալով ո՛չ միայն բա-
զում օրհնութիւններ ստանանք, այլ
վայելենք յաւէտ Օրհնեալ եղողին չնորհա-
լի ընկերակցութիւնն ալ, յաւիտեանս յա-
փաենից։ «Ինծի հետ Տէրը մեծցուցէք,
ու մէկտեղ բարձրացնենք Անոր անունը»։
(Սաղ. Լ. Դ. Յ.)

Մի գուցէ անձկանօք հարցնէք. «Ի՞նչ-
պէս կ'ըլլայ որ թէեւ իրականին մէջ ես
անձիս կամ իմ գործերուս չեմ վստահիր,
և բացարձակապէս Քրիստոսի և Անոր
գործին կը կառչիմ, բայց գեռ փրկութեանս
լման վստահութիւնը չունիմ։» Սիրելի
բարեկամ, «Եթէ ձեր զգացումները այսօր
երաշխաւորեն զձեզ թէ փրկուած էք,

վստահաբար անոնք յաջորդ օր ամէն յոյս
պիտի խլեն ձեզմէ, և գուք փոթորիկէն
քշուած նաւու մը պիտի նմանիք որ նաւա-
հանգիստ չունի։ Ձեր սխալը հոս է։
Դուք տեսած էք երբեք նաւապետ մը որ
նաւը խարսխել ուզէ, բայց խարիսխը
ներսէն գուրս չհանէ։ Ո՛չ, անոր դուրս
ելլելը անհրաժեշտ է։

/8419-58

Հաւանաբար դուք բաւականաչափ
կրցաք հասկնալ թէ՝ ապահովութեան աղ-
բեկը միայն Քրիստոսի ման է, բայց
նոյն ատեն կը խորհիք թէ ձեր զգացում-
ներն են որ վստահութիւն պիտի ներշնչեն
ձեզի։ Դարձեալ Ս. Քրիքին դիմենք, կը
փափաքիմ որ Աստուծոյ Խօսքէն առնենք

Գրկութեալն Գիջութիւնը։

Պիտի խնդրէի որ վարի համարը գդու-
շութիւնով կարգայիք, որովհետեւ ան կը
ցուցնէ թէ հաւատացեալ մը ի՞նչ Պի՛՛
կրնայ ԳիջնԱլ թէ՝ յաւիտենական կեանք
ունի։ Սակայն, նախ այդ համարը՝ մարդ-

կային տեսակէտով նկատի առնենք : «ԱՅս
երջանիկ զգացումը ձեզի կուռամ՝ որպէս ո-
ղի զիանաք թէ յաւիտենական կեանք ու-
նիք դուք՝ որ Աստուծոյ Որդւոյն անուանը
կը հաւատաք : » Հիմա ասիկա բաղատեցէք
Աստուծոյ անսխալական Խօսքին հետ .
«Այս ԲԱՆԵՐԸ ԳԻՐԵՑԻ ձեզի որպէսզի զիտ-
նաք թէ յաւիտենական կեանք ունիք դուք
որ Աստուծոյ Որդւոյն անուանը կը հաւա-
տաք» (Ա. Յովհ. Ե. 14) :

Տէրը տայ որ դուք ալ Դաւիթի նման
կընաք ըսել . «Երկմիաները ատեցի, բայց
քու օրէնքդ սիրեցի» (Յաղ. Ճ.Թ. 113) :

Իսրայէլի հաղարաւոր անդքանիկները
ի՞նչպէս վստահ էին թէ իրենք ապահով
պիտի մնան Զատիկի գիշերը՝ երբ Աստուծ
Եղիպատցիները պիտի զարնէր :

Անոնց երկու տուները այցելենք և
տեսնենք թէ ի՞նչ վիճակի մէջ են :

Առաջին տունը որ կը մտնենք կը տես-
նենք որ բոլորն ալ ահ ու սարսափի մատ-
նուած են :

Կը հարցնենք թէ ի՞նչու այդպէս գու-
նատած են և կը գողգողան : Տան անդ-
րանիկ զաւակը կ'ըսէ թէ այդ գիշեր սա-
տակիչ հրեշտակը Եգիպտոս պիտի գայ, և
ինք բոլորովին վստահ չէ թէ իր վիճակը
ի՞նչ պիտի ըլլայ : Նա կը յարէ . ԵԵրբ սա-
սակից մեր Տունը անցնի եւ դաշտանի
զիշերն ալ վերջանայ, անկէ յետոյ միայն
կրնակ ապահով լղալ : Քովուսի տան մէջ
եղողները կ'ըսեն թէ իրենք վստահ են ի-
րենց փրկութեան մասին, բայց մենք կը
խորհինք թէ ատիկա մեծ յանդնութիւն
մ'է : Միակ բանը որ ես կընամ ընել, այս
ահոելի բոլոր գիշերուան մէջ, լաւագոյնին
յուսալս է : »

— Եատ լաւ, բայց Իսրայէլի Աստուծը
իր ժողովուրդին ապահովութեան համար
նախապատրաստութիւն մը աեսած չէ . կը
հարցնենք :

— Այսո՛, տեսած է, և մենք այդ կերպը
գործածած ենք հարուածէն խոյս տալու
համար : Մէկ տարեկան արու և անարատ

գառնուկը մորթած և անոր արիւնը զուպայի մշտիկով դրան վերի սեմին և երկու դրանդիքներուն վրայ քսած ենք, բայց դեռ բոլորովին ապահով չենք զգար:

Հիմա, այս կասկածոտ տառապողները թողունք և յաջորդ տունը մտնենք:

Հոս զարմանալի հակասութիւն մը կը տեսնենք բաղդատմամբ առաջին տան: Ամէն դէմքէ խաղաղութիւն կ'արաւցոլայ: Անոնք մէջքերնին ամուրցած, ցուպերնին ձեռքերնին, ոտքի կանգնած խորոված դառնուկը կ'ուտեն:

Սանկ ահաւոր գիշերուան մը մէջ այսպիսի խաղաղ ու հանգարտ վիճակ մը ի՞նչ կը նշանակէ: «Օ» անոնք կը պատասխանեն. «Մենք Եհովային՝ յառաջացէք, հրամանին կ'սպասենք, որպէսզի վերջին անգամ ըլլալով մեր հրաժարականը տանք գործափարներուն անողորմ խարս զանի հարուածներուն և դաժանաբարոյ Եգիպտոսին:»

—Բայց մի մոռնաք որ ասիկա Եգիպ-

տոսի գատաստանի գիշերն է:

—Այո՛, մենք բոլորս ալ գիտենք ատիկա, բայց մեր անդրանիկ զաւակը ապահով է: Պահանջուած արիւնը սրսկուած է, մեր Ատոռուծոյն փափաքին համաձայն:

—Զեր դրացին ալ նոյնը ըրած է, բայց բոլորն ալ անորոշ վիճակի մէջ են և ապահով չեն զգար:

—Մենի սրսկուած արիւնէն աւելին ունինի, հաստատօրէն կը պատասխանէ անդրանիկ զաւակը: Մենք այդ մասին ունինք Ատոռուծոյ հաստատ խոստումը: Նա ըսաւ. «Երբ արիւնը տեսնեմ, ձեր վրայէն պիտի անցնիմ:» Աստուած դուրսի արիւնով կը գոհանայ, իսկ մենք Անոր Խօսքին յենած ներսը կը հանգչինք:

Սրսկուած արիւնը մեզ կ'ապահովէ, իսկ խօսուած խօսիք մեզի վստահութիւն կուտայ:

Կա՞յ բան մը որ մեզ աւելի ապահով պահէ քան արիւնը, և աւելի վստահ քան

իր խօսքը: — Ո՞յ երբեք, ո՞յ երբեք:

Հիմա, ձեզի հարցում մը ընեմ. «Ի՞նչ
կը խորհիք, այդ տուներէն ո՞րմէկը աւելի
ապահով վիճակի մէջ էր:»

Պիտի ըսէք թէ «Երկրորդը» ուր բո-
լորը ապահով կ'զգային: Եթէ այդպէս է,
ուրեմն կը սիսալիք: Երկուքն ալ նոյնքան
ապահով են: Անոնց ապահովութիւնը
կախեալ է Աստուծոյ դուրսի արեան մա-
սին ունեցած խորհուրդէն և ոչ թէ ներսը
գտնուողներուն զգացումներէն:

Եթէ կ'ուզէք ապահով ըլլալ ձեր
ստացած փրկութեան օրինութեան մասին,
ձեր զգացումներուն անհեթեթ ձայնին
մտիկ մի ընէք, այլ Աստուծոյ անսասան
խօսքին մտիկ ըրէք: «Ճշմարիտ, ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի, ան որ ինծի կը հաւատայ,
յաւիտենական կեանք ունի» Յովհ. Զ. 47:

Ձեզի առօրեայ կեանքէն օրինակ մը
տամ: Դիւզի մը մէջ գտնուած երկրա-
գործ մը, իր անասուններուն համար

բաւական խոտ չունենալուն պատճառաւ,
կը դիմէ իր ագարակին քովի մօտակայ
ագարակին տիրոջ որ վարձու արօտավայր
մը ունի: Այս մարդը երկար ատեն
պատասխան մը չի ստանար ագարակին
տիրոջմէն: Օր մը գրացիներէն մէկը
կուգայ և կ'ըսէ. «Վստահ եմ որ դուն
այդ մարդագետինը ձեռք պիտի ձգես: Զե՞ս
յիշեր՝ անցեալ Ծնունդին քեզի հրաւիրագիր
մը զրկեց և երբ անցեալ օր իր կառքով
կ'անցնէր որքան սիրով քեզի բարեւեց:»
Այսպիսի խօսքեր լսելով, ագարակապանին
սիրտը, փայլուն յոյսերով կը լեցուի:

Յաջորդ օր գրացիներէն ուրիշ մէկուն
կը հանդիպի որ խօսակցութեան միջոցին
իրեն կ'ըսէ. «Կը վախնամ որ այդ մարդա-
գետինը ձեռք ձգելու առիթ չունենաս,
որովհետեւ այդ մասին, Պ. Ք. ալ դի-
մած է՝ որ շատ սիրելի է հողատիրոջ, չե՞ս
տեսներ թէ որքան յաճախ զինք կ'այցելէ:»
Խեղճ աղարակապանին բոլոր յոյսը այս
անգամին գետին նետուած փրփուրի նման

կ'անհետանայի: Օր մը նա յոյսելով կը
լեցուի, միւսին՝ երկմառութեամբ և կաս-
կածներով:

Քիչ վերջ նամակաբերը ներս կը
մտնէ. հիմա ագարակապանին սիրտը
կը տրօփէ մինչ նամակը առնելով կը
բանայ, որովհետեւ նա նամակին վրայ
հողատիրոջ ձեռագիրը կը նշմարէ: Նա
կրկին և կրկին նամակը կը կարդայ,
և ալ իր դէմքին տարտամ երեւոյթը՝ զը-
ռարթ տրամադրութեան կը փոխուի:

«Ե՞նդիրը վերջացած է,» կը բացադանչէ
նա իր կնոջ, «այդ մասին այեւս կասկած
կամ վախ չիկայ,» անցեալի կը «յուսամ-
ները և եթէ՞ները վերջացան: Հողատէրը
կ'ըսէ թէ մարդագետինը ամէնադիւրին
պայմաններով ինծի պիտի տրուի եթէ փա-
փաքիմ վարձել: Այսքանը ինծի բաւա-
կան է, ալ ուրիշ ոչ մէկին գաղափարին
կարեւորութիւն կուտամ: Հողատիրոջ
խօսիր ամեն ինչ կը լուծէ:»

Նատ մը թշուառ հոգիներ, այս խեղճ,

24

խոռված ագարակապանին վիճակին մէջ
կը գտնուին, մարդոց գաղափարներով կամ
իրենց խաբերայ սրտին խորհուրդներով ու
զգացումներով տարուբերած և շուարած:
Երբ Աստուծոյ Խօսքը ճշմարտապէս
Աստուծոյ խօսք կ'առնուի, միայն այն
ատեն բոլոր կասկածներն ու տարա-
կոյնները կը փարատին: Երբ Աստուծած
կը խօսի, ըլլայ անհաւատներուն դատա-
պարտութիւնը մեզի ազդարարելով կամ
հաւատացեալներու փրկութեան աւետիսը
տալով՝ անոր վրայ կատարեալ վստահու-
թիւն ունենալու ենք:

«Ո՞վ Տէր, քու խօսքդ յաւիտեան
հաւատատէ երկինքի մէջ» (Սաղ. ՃՌԹ. 89)
և ան՝ ամենապարզ հաւատացեալին սիր-
տին ալ հաստատ խարխախ է: «Ինք ըստ
ու պիտի չընէ», կամ ինք խօսեցաւ և տեղը
պիտի չբերէ» (Թու. ԻԳ. 19):

«Բայց ի՞նչպէս կրնամ վստահ ըլլալ թէ
ունեցած հաւատք շիտակ հաւատք է:»

Այդ հարցումին միայն մէկ պատաս-
թական է:

25

ինան կայ։ Այդ ճշմարիտ Անձին այսինքն
օրհնեալ Աստուծոյ Որդւոյն վրայ հաւաաք
չունիք։ Խնդիրը ձեր հաւատքին քանակին
վրայ չէ, այլ այն Անձին հաւատարմու-
թեան՝ որու վրայ վստահութիւն կը դնէք։
Մէկը Քրիստոսի կը կառչի խեղդուելու
վրայ եղող մարդու մը թեւերով, ուրիշ
մը միայն Անոր քղանցքին կը դպչի,
սակայն այս վերջինը առաջինին չափ
ասլահով է։ Երկուքն ալ միեւնոյն բանը
գտած են։ Քանի որ անձէն եղած ոեւէ
բան անվստահելի է, անոնք կրնան ապա-
հովաբար Քրիստոսի յանձնուիլ, հանդար-
տորէն Անոր Խօսին վստահիլ և խաղաղո-
րէն հանդչիլ Անոր կատարած զործին վրայ
որ յաւիտենական ապահովութիւն ունի։
Այս է անոր հաւատալուն նշանակութիւնը։
«Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեղի՝ ան որ
ինձի կը հաւատայ, յաւիտենական կեանք
ունի» (Յովհ. Զ. 47)։

Աւրեմն այդ մասին վստահ եղէք՝ թէ
ձեր ապահովութիւնը ձեր բարի գործերուն
26

վրայ չէ, ոչ ալ ձեր կրօնասիրութեան կամ
բարեպաշտ զգացումներուն՝ որոնք յառաջ
կուգան հոգեւոր աղղեցութեամբ, ոչ ալ
մանկութեանէ իվեր ունեցած բարօյական
դաստիարակութեան և ասոր նման բանե-
րու վրայ։ Ասոնց ոեւէ մէկուն կամ ամ-
բողջն ալ վրայ կրնաք զօրաւոր հաւատք
ունենալ և նոյնատեն յաւիտենապէս կոր-
սուիլ։ Մարմնին ոեւէ մէկ լաւ բանին
նայելով ինքինքնիդ մի խաբէք։ Քրիս-
տոսով եղած ամենատկար հաւատքը՝ յաւի-
տենական փրկութիւն կուտայ, բայց անկէ
գուրս եղած մեծագոյն հաւատքը՝ խաբերայ
սրափ մը ծնունդն է, որ յաւիտենական կո-
րուստի խըամը ծածկող տերեւալից ճիւղի
մը կը նմանի՝ թշնամիին կողմէն գրուած։
Ասոււած աւետերանին մէջ Տէր Յի-
սուսը ձեղի ծանօթացնելով պարզապէս՝
կ'ըսէ. «Ասիկա է Իմ սիրելի Որդիս որուն
հաւաներ եմ»։ Նա ըսել կ'ուզէ. «Դուք
կրնաք Անոր սրտին ամենայն վստահու-
թեամբ կառչիլ, բայց ոչ ձերինին»։

— Օքնեալ, յաւէտ օքնեալ Տէր Յիսուս,
ո՞վ Քեղի չի յուսար ու չի փառաւորեր
Քու անունդ:

Տխուը երեւոյթով մէկը անգամ մը
ինծի ըսաւ. «Ես Տէր Յիսուսի ճշմարտապէս
կը հաւատամ, բայց և այնպէս, երբ հար-
ցուի փրկութեանս մասին, չեմ ուզեր ռա-
յո» ըսել որ չըլլայ թէ ստած ըլլամ:
Այս գեռատի աղջիկը մսավաճառի մը
աղջիկն էր որ կը բնակէր Անգլիոյ փոքրիկ
քաղաքներէն մէկուն մէջ: Այնպէս
պատահեցաւ որ այդ որ առեւտուրի օր
մըն էր և հայրը տակաւին շուկայէն դար-
ձած չէր: Աւսաիր իրեն ըսի. «Երբ հայրդ
տուն գայ, ենթագրենք թէ իրեն հարցնես
թէ այսօր քանի ոչխար զնեց և ինք տասը
պատասխանէ: Քիչ վերջը, եղբայրդ կու-
գայ խանութը և քեզի կը հարցնէ թէ հայրիկը
այսօր քանի ոչխար գնեց, և դուն կը պա-
տասխանէս: «Կը փախնամ ըսելու որ չըլլայ
թէ սուտ խօսած ըլլամ:» Մայրիկը որ քովդ
կայնած է՝ արդար գատողութեամբ բընա-

կանաբար պիտի ըսէ. «Բայց այդպէս
ըսելով հայբդ ստախօս մը կ'ընես:»
Հիմա, կը տեսնէ՞ք, այդ բարենպատակ
գեռատի աղջիկը՝ իրականին մէջ Քրիս-
տոսը ստախօս կ'ընէր ըսելով. «Ես սուծուծոյ
Որդւոյն կը հաւատամ, և թէ Ան կ'ըսէ
յաւիտենական կեանք ունիմ, բայց ես չեմ
ուզեր այդպէս ըսել, որպէսզի չըլլայ որ
սուտ մը խօսած ըլլամ:» Ի՞նչ տարօրի-
նակ մտայնութիւն:

Ուրիշ մը կ'ըսէ. «Սակայն նա ի՞նչ-
պէս կընայ վստահ ըլլալ թէ ճշմարտապէս
կը հաւատամ: Յաճախ հաւատալու փոր-
ձեր ըրած և ես ինծի նայած եմ թէ ար-
դեօք հաւատք ունիմ, բայց որքան որ
հաւատիս նայեր եմ կարծես այնքան քիչ
հաւատք գտեր եմ մեջս:»

Ո՞հ, բարեկամ, հաւատքը գտնելու
համար սխոլ ուղութեան կը նայիք, և ձեր
հաւատալու ցաներ կը ցուցնէ թէ սխոլ
ճամբու մէջ կը գտնուիք: Զեզի ուրիշ
լուսաբանութիւն մը տալով ըսել ուզածու

բացատրեմ.—

Դիցուք թէ երբ իրիկուն մը ձեր հան,
դարս օճախին քով նստած էք, մարդ մը
ներս գալով ձեզի կ'ըսէ թէ կայարանին
տնօրէնը շողեկառքին մէջ սպաննուած է:
Հիմա, այս լրաբերը երկար ատենէ խվեր
շատ ստորին մէկը ճանչցուած է, և նոյն
ատեն այդ շրջանին էն անուանի ստա-
խօսն է: Այդ պարագային իրեն կը հաւա-
ս՞ի, կամ հաւատաղու կը փորձուի՞:

— Անշուշտ ոչ. պիտի բացագանչէք:

— Բայց, խնդրեմ, ինչո՞ւ:

— Որովհետեւ, զի՞նքը շատ լաւ կը ճանչ-
նամ այդ տեսակէտով:

— Սակայն ինծի ըսէք թէ՝ ի՞նչպէս իրեն
չէք հաւատար: Զեր մէջ դանուած հա-
ւատքի՞ն թէ զգացումներուն նայելով:

— Ո՞չ, ես լրաբերին կը նայիմ, կը պա-
տասխանէք:

Նոյն պահուն զբացիներէն մէկը ներս
մտնելով կ'ըսէ. «Կայարանի տնօրէնը բեռի
շողեկառքի մը տակ մնալով մեռեր է այս

գիշեր: Մարդը դուրս ելելէն վերջ,
դուք ձեզի լրջօրէն կ'ըսէք. «Հիմա մասամբ
կը հաւատամ, որովհետեւ այս մարդը ման-
կութենէն իվեր կը ճանչնամ և որքան որ
կը յիշեմ, մինչեւ այսօր միայն մէկ անդամ
զիս խաբեց:

Բայց ես կրկին ձեզի կը հարցնեմ.
«Այս անգամին դարձեալ ձեր հաւատաքի՞ն
է որ նայելով անոր մասամբ կը հաւատաք ։»
«Ո՞չ, ինծի լուրը բերողին նկարա-
գիրին», կը պատասխանէք:

Հազիւ հազ այս մարդը ձեր սենեակէն
կը հեռանայ, երբորդ մը ներս մտնելով
նոյն գոյժը կը բերէ առաջինին նման:
Այս անգամին կ'ըսէք. «Հիմա կը հաւա-
տամ, Յովիանննէս. Քանի որ դուն կ'ըսես,
կը հաւատամ ։»

Կրկին հարցումս մէջ կը բերեմ (որը
յշեցէք թէ ձերինին արձագանդնէ) «Ի՞նչէն
զիսէի թէ այդքան վատահօրէն պէտք է հա-
ւատաք ձեր ընկերոջ Յովիանննէսին ։»

«Որովհետեւ, Յովիանննէսին ո՛գ և ի՞նչ

ըլլալ գիտեմ: Նա եղբեք զիս խաբած չէ, ոչ ալ կը հաւատամ թէ սլիտի խարէ:»
 — և աւ, ճիշտ նոյն կերպով է որ ես ալ Աւետարանին կը հաւատամ, քանի որ գիտեմ թէ Ո՞վ է այդ լուրը բերողը: «Եթէ մարդոց վկայութիւնը կ'ընդունինք, Աստուծոյ վկայութիւնը աւելի մեծ է, վասն զի ասիկա է Աստուծոյ վկայութիւնը, որ Իր Որդւոյն համար վկայեց: Ան որ Աստուծոյ Որդւոյն կը հաւատայ, վկայութիւնը իր մէջ ունի. ան որ Աստուծոյ չի հաւատար ստախօս կ'ընէ զանիկա, վասնզի չի հաւատար այն վկայութեանը զոր Աստուած իր Որդւոյն համար վկայեց» (Ա. Յովհ. Ե. 9-10): «Եբահամ Աստուծոյ հաւատաց, և այն իրեն արդարութիւն սեպուեցաւ» (Հոռ. Դ. 3):

Փրկութիւն վիստող անձ մը, անդամ մը հարցուց Քրիստոսի ծառաներէն մէկուն. «Ո՞հ, Պարոն, ես յեւ կրնար հաւատալ:» Քրիստոնեան անոր սասէս պատասխանեց հանդարտօրէն, բայց իմաստու-

թեամբ. «Ի՞նչ բանի է արդարեւ, որուն չես կրնար հաւատալ:» Ասիկա խնդիրը լուծեց: Նա կը խորհէր թէ հաւատքը իր մէջ գրուած անբացատրելի բան մըն է որ եթէ չզգայ, երկինք երթալու վստահութիւն չունենար, մինչդեռ հաւատքը կենդանի Փրկիչին նայելով Օնոր կատարած գործին վստահիլ և հաւատարիմ Աստուծոյ այս մասին տուած վկայութեան հանդարտօրէն մտիկ ընել է:

Արտափին նայուածին է որ Աերին խաղաղութիւնը երեւան կը բերէ: Երբ մարդիր դէմքը արեւին դարձնէ, շուրջ ետեր կ'յշնայ: Նոյն վայրկեանին թէ անձին և թէ ալ երկինքը եղող փառաւորեալ Քրիստոսին չէք կրնար նայիլ:

Այսպէս կը տեսնենք թէ Աստուծոյ Որդին եղող այն օրհնեալ Ո.նձի, իմ վստահութիւնս կը շահի: Անոր կատարած զործը զիս յաւիտենապէս կ'ապահովէ: Անոր հաւատացողիներուն մասին եղած Աստուծոյ Խօսիր. ինծի անխախտ վստահութիւն կու-

տայ: Քրիստոսի և իր գործին մէջ վիրկութեան նաւերան կը գտնեմ, իսկ Աստուծոյ խօսքին մէջ վիրկութեան գիտուրիւնը:

Սակայն եթէ փրկուած էք, թերեւս ըսէք. Ճինչէ՞ն է որ ես այսպէս փոփոխական փորձառութիւններ կ'ունենամ. ստէպ ուրախութիւնս և խաղաղութիւնս կը կորսնցնեմ, և ապաշխարութենէս առաջ ունեցած խեղճ ու յուսահատական վիճակս կը վերստանամ: Շատ լաւ, ասիկա մեզ մեր երրորդ կէտին կ'առաջնորդէ. —

ՓՐԻՈՒԹԵԱՆ ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆԸ

Սուրբ Գիրքը մեզի կ'ըսէ թէ՝ Քրիստոսի կատարած գործով փրկութիւն և Աստուծոյ խօսքով փրկութեան վստահութիւն ստացող ամէն ճշմարիտ հաւատացեալի մէջ՝ Ա. Հոգին կը բնակի, որով նա խաղաթիւն և խնդութիւն կ'ունենայ:

Այժմ, պէտք է գիտնաք թէ իւրաքանչիւր փրկուած անհատ իր մէջ ես մը ունի, այն չար բնութիւնը որ ծնունդով

ժառանգած է և որ արտայայտուելու կ'ըսկսի տակաւին մօրը սահմաքներուն վրայ եղած մանուկին մէջ: Հաւատացեալին մէջ՝ Եղող Ա. Հոգին, մարմնին կամ եսին կը հակառակի և շարժառիթով եղած անոր մէն մի գործէն, խօսքէն, արտայայտուենէն կը տրտի: Երբ անհատը Տիրոջ արժանի կերպով քալէ, Ա. Հոգին անոր հոգիւն մէջ իր օրհնեալ պտուղը կ'արտադրէ. — սէք, խաղաղութիւնն, խրնդութիւնն եւն. (տես Գաղ. Ե. 22): Իսկ երբ մարդը մարմնաւոր և աշխարհիկ կերպով քալէ, Ա. Հոգին կը տրամի և իր պտուղը քիչ կամ շատ չափով կը պակսի:

Դուք որ Աստուծոյ Որդւոյն կը հաւատաք, ձեղի սսապէս բացարեմ խնդիրը. —

Քրիստոսի կատարած գործը և ձեր փրկութիւնը կամ միասին կը կանգնին կամ միասին կ'իյնան: Նոյնպէս ձեր ապրելակերպը և ուրախութիւնը՝ միասին կը կանգնին և միասին կ'իյնան:

Երբ Քրիստոսի գործը խորտակուի

(Որհնեալ ըլլայ Տէրը որ երբեք, երբեք
պիտի չի խորտակուի), ձեր փրկութիւնն ալ
անոր հետ կը խորտակուի: Երբ ձեր
քալուածքը խանգարուի, (ուշադութիւն
ըրէք, կարելի է), ձեր ուրախութիւնն ալ
կը խանգարուի:

Նախկին աշակերտներուն մասին այս-
պէս ըսուած է. «Տէրոջ երկիւղովը և Հոգ-
ւոյն Սրբոյ մխիթարութիւնովը քալելով
կ'աճէին» (Գոր. Թ. 31): Դարձեալ,
Գոր. ԺԳ. 52 ին մէջ կ'ըսէ. «Աշակերտ-
ները ուրախութեամբ և Հոգւով Սրբով կը
լցուէին»:

Մեր փրկուելէն ետքը, մեր ուրախու-
թիւնը կը համեմատի մեր հոգեւոր ապրե-
լակերպին: Հիմա, ձեր սխալը կը տեսնէ՞ք:
Դուք հոգեւոր ուրախութիւնը ձեր յաւիտե-
նական փրկութեան հետ կը խառնէք, ո-
րոնք իրարմէ բոլորովին տարբեր բաներ
են: Երբ ձեր անձին աչք գոցէք, աշ-
խարհամիրութեամբ ձեր կիրքերուն տեղի
տալով և Ս. Հոգին արտմեցնելով, ձեր ու-

ըախութիւնը կը կորառւի, բայց մի խորհի՞ք
թէ ատով ձեր փրկութիւնը կորմացուցիք:
Դարձեալ ըսածս կրկնեմ.—

Ձեր փրկութեան ապահովութիւնը՝
Քրիստոսի ձեզի համար կատարած գործէն
կախեալ է, իսկ ձեր վստահութիւնը՝ Աս-
տուծոյ խօսքին վրայ հիմնուած է, բայց
ձեր ուրախութիւնը՝ ձեր մէջ բնակող Ս.
Հոգիին արամադրութեան կապուած է:

Որպէս հաւատացեալ, երբ ոեւէ բան
կ'ընէք Աստուծոյ Ս. Հոգին վշտացնելու,
Հօրը և Որդւոյն հետ ձեր ունեցած յարա-
բերութիւնը ժամանակուան մը համար կը
կտրուի, և երբ ինքզինքնիդ դատելով մեղ-
քերնիդ խոստովանիք, միայն այն ատեն
ձեր հաղորդակցութիւնը կը վերանորոգուի:

Դիցուք թէ՝ ձեր փոքրիկը սխալ ա-
րարքով մը յանցաւոր է: Անոր սխալ մը
գործած ըլլալը իր դէմքը կը ցուցնէ: Կէս
ժամ առաջ ձեզի հետ պարտէզին շուրջ
պարտելով կը գուարճանար, ձեր հիացած
բաներուն ինք ալ կը հիանար, ձեր վայե-

լած բաները ինք ալ կը վայելէր, ու ըիշ
խօսքով, ան ձեզի հետ հաղորդակցութեան
մէջ էր, անոր գտացումները և կարեկցու-
թիւնը ձերինին հետ յարաբերութեան
մէջ էին:

Այժմ անոնց ամէնն ալ փոխուած են,
և որպէս անառակ և անհնազանդ տղայ մը՝
չարութեան իբրեւ օրինակ անկիւնը կը
կայնի:

Դուք իրեն ըսած էք որ երբ իր յան-
ցանքին համար զզջալով խոստովանի պի-
տի ներէք, սակայն իր հպարտութիւնն ու
կամակորութիւնը զինք տակաւին ցաւի
մէջ կը պահեն:

Ու՞ր մնաց անոր կէս ժամ առաջ ու-
նեցած ուրախութիւնը: Բոլորը գացած է:
Ինչու, որովհետեւ, քու և անոր մէջ եղած
յարաբերութիւնը խանդարուած է: Սա-
կայն ձեր մէջ եղած ընտանեկան կապին
ինչ պատահեցաւ: Ան ալ կորսուեցաւ,
խանդարուեցաւ թէ գաղըեցաւ: Ո՛չ, չի
դադրեցաւ, այլ խանդարուեցաւ:

Անոր ընտանեկան կապը՝ իր ծնունդին
հետ միացած է, իսկ յարաբերութիւնը՝
անոր վարքին:

Բայց քիչ վերջը, նա իր անկիւնէն
դուրս կուգայ, կամքը խոնարհած և սիրտը
կոտրած: Բոլոր ըրածը՝ սկիզբէն մինչեւ
վերջը կը խոստովանի, այնպէս որ կը տես-
նէք թէ՝ ձեզի չափ ինքն ալ հիմա ան-
հնազանդութիւնը և չարութիւնը կ'ատէ:
Ուստի, զայն բազուկներնուր մէջ առնե-
լով կ'ակսիք համբուրել: Հիմա, անոր
ուրախութիւնը վերսկսած է, ինչու որ
հաղորդակցութիւնը վերանորոգուեցաւ:

Երբ Դաւիթ Ուրիայի կնոջ պատճառաւ
այնքան ծանր կերպով մեղանչեց, Աստու-
ծոյ չաղօթեց որ իր վրկութիւնը վերստա-
նայ, այլ «փրկութեանդ ցնծութիւնը ինծի
ետ դարձուր» ըսաւ, (Ծաղ. Ծ. 12):

Մեր տուած լուսաբանութիւնը քիչ
մը աւելի ընդարձակենք: Երբ գեռ ձեր
որդին անկիւնը կը կենայ, մէկէն սա ա-
ղաղակը կը բարձրանայ. «Ճունը հրդեհի՝

մեջ է : » Այդ պահուն անոր ի՞նչ պիտի
պատահի : Թոյլ պիտի տա՞ք որ նա հըր-
կիզող և փլող տան մէջ այրի — Ամենեւի՞ն :

Հաւանաբար ձեր գուրս փախցնելիք
առաջին անձը ան պիտի ըլլայ : Այս՝
գուրք շատ լաւ գիտէք թէ՝ ընտանեկան
սիրոյ կապը տարբեր և հաղորդակցութեան
ուրախութիւնը բոլորովին տարբեր է :

Արդ, երբ հաւատացեալլ մեղանչէ,
յարաբերութիւնը ժամանակուան մը հա-
մար կը խզուի և ուրախութիւնը կը կոր-
սուի, մինչեւ որ նա կոտրած սրտով մը
չօրը գալով իր մեղքերը խոստովանի :

Դարձեալ, Տիրոջ խօսքին նայելով
մէկը կրնայ գիտնալ թէ՝ ներում ստացաւ,
որովհետեւ Անոր խօսքը յստակօրէն կ'ըսէ .
Եթէ խոստովանինք մեղքերնիս, հաւա-
տարիմ ու արդար է Անիկա մեր մեղքերուն
թողութիւն տալու, և մեղ բոլոր անիրաւ-
ութենէ սրբելու» (Ա. Յովհ. Ա. 9) :

Ուստի հաւատակից ընկեր, այս երկու
բանները միտքդ պահէ յաւէտ — Ընտանե-

կան կապին նման զօրաւոր, և հաղորդակ-
ցութեան կապին նման նուրբ կապ չի կայ :

Աշխարհի և Դժոխքի միացեալ ուժենն
ու որոշումները՝ չեն կրնար առաջին կապը
կտրել, մինչ սխալ շաբաթառիթ մը և պա-
րապ խօսք մը կրնայ վերջինը խզել :

Եթէ կէս ժամէ իվեր մութ ամպով
մը շրջապատուած ես, Աստուծոյ առջեւ
խոնարհէ և ճամբաներդ քննէ : Եւ երբ
այս մեղքը նշմարես որ շորթած է քեզ քու
ուրախութենէդ, անմիջապէս լոյսի բեր
զայն և Աստուծոյ, քու Հօրդ, խոստո-
վանէ և արթուն կենալով չի հսկելուդ
համար անձդ անգիտօրէն դատէ որ հոգիիդ
անհոգ վիճակը թուլատու եղաւ այդ գողին
ներս սպրդելուն : Սակայն, երբեք,
երբեք, երբեք, մի խառներ քու ապահո-
վութեանդ հարցը ուրախութեանդ հարցին
հետ :

Մի խորհիք նոյնատեն թէ՝ Աս-
տուծոյ դատաստանը հաւատացեալին
մեղքին վրայ աւելի թեթեւօրէն կ'իջնէ՝

քան անհաւատին։ Նա մեղքը դատելու
երկու օրինական կերպեր չունի, և ոչ ալ
հաւատացեալին մեղքին վրայէն կ'անցնի
առանց զայն դատելու ինչ որ պիտի չընէր
իր պատուական Որդին մերժողին մեղքե-
րուն։ Բայց, այս երկուքին մէջ սա մեծ
տարբերութիւնը կայ։ Աստուած գիտէր
հաւատացեալին բոլոր մեղքերը՝ և անոնց
ամէնը իր պատրաստած Գառնուուկին վրայ
դրուեցաւ երբ նա Գողդովայի խաչին վրայ
գամուեցաւ։ Այնատեն և հան, ընդմիշտ
լուծուեցաւ իր մեծ մեղքի «մահապարտու-
թեան հարցը» երբ դատաստանը հաւա-
տացեալին օրհնեալ Փոխանորդին վրայ ի-
ջաւ։ «Որ մեր մեղքերը իր մարմինով խա-
չափայտին վրայ վերցուց» (Ա. Պետ. Բ. 24)։

Սակայն Քըիստոսը մերժողը՝ իր մեղքին
պատիժը անձամբ կրակէ լիճին մէջ կրելուէ
յաւիտեան։ Խակ երբ ճշմարիտ հաւատաց-
եալը իյնայ, մեղքի «դատապարտութեան
հարցը», անոր դէմ չի բերուիր. Դա-
տաւորը ընդմիշտ լուծած է այդ հարցը

խաչին վրայ։ Բայց յարաբերութեան
հարցը՝ Ս. Հոգիին կողմէն անոր դէմ կը
յարուցուի որքան ատեն որ հաւատացեալը
զթին կը տրտմեցնէ։

Թոյլ տուէք ինձ, որ եղբակացու-
թեան գալէ առաջ ուրիշ լուսաբանութիւն
մը եւս տամ։ Շատ գեղեցիկ լուսմիլոյս
զիշեր մըն է։ Լուսինը իր ամբողջու-
թեամբ սովորականէն աւելի պայծառու-
թեամբ կը փայլի։ Այս պահուս մարդ մը
խորունկ ու հանգարտ հորի մը ջուրը կը
դիտէ, ուր լուսինը կը ցոլանայ և քովը
կեցողին կ'ըսէ. «Մըքան գեղեցիկ, փայլուն
և կլորակ է լուսինը այս զիշեր, և Մըքան
հանգարտ ու վեհօրէն կը յառաջանայ։
Նա հազիւ խօսակցութիւնը կը լրացնէ, երբ
յանկարծ բարեկամը խիճ մը կը նետէ հա-
րին մէջ և դիտողը խսկոյն կը բացագանչէ։
«Ի՞նչ կ'ըլլայ, լուսինը բոլորովին կաոր
կտոր եղաւ և փշրանքները՝ կատարեալ
անկարգութեամբ կը շարժին հոս հոն։
Բարեկամը զարմանքով կ'ըսէ։ «Ի՞նչ

տարօրինակութիւն, վեր նայէ մարդ Աստուծոյ, լուսինը ամենազոյզն չափով իսկ փոխուած չէ, փոխուածը զայն արտացոլացնող հորին վիճակն է:»

Այս պարզ օրինակը ձեր անձին բաղդասաւեցէք: Զեր սիրալ հորն է: Երբ չարին: աեղի չէք տար, Աստուծոյ օրինեալ Հոգին՝ Քրիստոսի փառքը և շքեղութիւնը կ'առնէ ու ձեր միմիթարութեան և ուրախութեան համար զայն ձեղի կը յայտնէ: Բայց այն վայրկեանին երբ սխալ շարժառիթ մը կը մնուցանէք ձեր սրտին մէջ, կամ անզգոյշ պարապ խօսք մը ձեր շրթներէն կ'ելլեն, Ա. Հոգին կ'սկսի հորը խառնել, այնատեն ձեր երջանիկ տըրամագրութիւնը կը քանդուի և դուք ձեր հանդիսուը կը կորսնցնէք ու կը խոռովիք ձեր ներսիդին, մինչեւ որ կոտրած սրտով Աստուծոյ առջեւ ձեր մեղքը (ձեզ խոռվեցնող բանը) խոստովանիք և այս կերպով անդամ մը եւս ձեր հաղորդակցութեան քաղցր ուրախութիւնը վերսկսի:

44

Բայց երբ ձեր սիրալ այսպէս խոռված է, կընա՞մ ձեզի հարցում մը ընել. «Քրիստոսի գործը փոխուա՞ծ է:» —Ո՛չ, ո՛չ: Ուրեմն ձեր վրկութիւնը խափանած չէ: —Աստուծոյ խօսքը փոխուա՞ծ է: —Անշուշտ ո՛չ: Ուստի ձեր վրկութիւնը հարուած մը ստացած չէ: Հապա փոխուածը ի՞նչ է: —Զեր մէջ գտնուած Ո. Հոգին՝ իր գործը փոխած է, և փոխանակ Քրիստոսի փառքը առնելով ձեր սիրտերը Անոր արժանիքին գիտակցութեամբ լեցնելու, նա այժմ տրտմած է և իր սիրելի պաշտօնը ձգած ձեզի կը յայտնէ ձեր մեղքն ու անարժանութիւնը:

Նա ձեզմէ կ'առնէ ձեր խաղաղութիւնը և ուրախութիւնը՝ մինչեւ որ դուք ալ իրեն հետ դատէք և մերժէք չարը: Տէրը կ'ուզէ որ մենք չափէն աւելի ուշադրութիւն ընենք որ Աստուծոյ Ա. Հոգին չի տրտմեցնենք որով կնքուեցանք վրկութեան օրուան համար, Եփս. Դ. 30:

Զեր հաւատքը որքան ալ տկար ըլլայ,

45

ասոր վստահ եղէք թէ՝ այն օրիմնեալ Անձը
որ ձեր վստահութիւնը շահած է՝ բնաւ չի
փոխուիր։ «Յիսուս Քրիստոս նոյնն է
երէկ, այսօր և ՅՈՒԻՒՑԵԱՆ» (Երք. Ժ. 8. 8):

Անոր կատարած զործը երբեք չի փոխ-
ուիր։ «Գիտեմ որ Աստուծոյ ամէն ըրածը
յաւիտեան պիտի մնայ, Անոր վրայ բան մը
աւելցնել, կամ անկէ պակսեցնել կարելի
չէ» (Ժող. Գ. 14):

Անոր խօսած խօսիր երբեք չի փո-
խուիր։ «Խոաը կը չորնայ ու անոր ծա-
ղիկը կը թափթիի. բայց Տէրոջ խօսքը
ՅՈՒԻՒՑԵԱՆ կը Մ'ԱՅ. 24, 25)։ Այսպէս, իմ ապաւինութեանս
նիւթը. ապահովութեանս աղրիւր և վստա-
հուրեանս գետիմը, ամէնն ալ ՅՈՒԻՒՑԵ-
ՆԱՊԵԱ ԱՆՓՈՓԱԽ են։

Անգամ մը եւս ձեզի հարցնեմ. Ո՞ր
ԿՈՐԴՈՎ կը ՃՈՄԲՈՐԴԻՔ, Խնդրեմ,
Տիրոջ դարձէք և այդ հարցին պատաս-
խանը Անոր տուէք։

«Աստուծ ճշմարիս բող զլլայ, և բո-
46

լոր մարդիկ՝ սուտ» (Հոռ. Գ. 4):

«Ան որ Անոր վկայութիւնը կ'ընդունի,
կնքեց թէ Աստուծ ճշմարիս է» (Յովհ. Գ.
33):

Տէրը տայ որ այս «մեծ փրկութեան»
ընդունելութեան ուրախալի վստահու-
թիւնը՝ լիառատ պահէք հիմա և մինչեւ
Անոր գալուստը։ Ամէն։

Առաջին համար կազմութեան
առաջին համար կազմութեան

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0162343

1P 8184
"Safety, Certainty, and Enjoyment" Armenian

Printed by
The "N. E. S. T."
Upper Bakaa, Jerusalem, Palestine
Postal Address— Box 632, Jerusalem.